

קומפוזיציה

ערכה

מורן קרן רייס

- תמונה מתחילה בקצוות.
- כצלמים אנו מחליטים מה נכנס לתמונה ומה נשאר מחוצה לה.

צלמת מיכל אגוזי

קומפוזיציה

- קומפוזיציה משמעה סידור, האופן שבו מעמידים, מסדרים ומארגנים את האובייקטים הוויזואליים המרכיבים תצלום אחד. מה יהיה בתוך התמונה ומה יישאר מחוץ אליה.
- כאשר קיימת קומפוזיציה עם יחסים נכונים בתוכה היא מצליחה להעביר מסר, את משמעות התצלום בצורה טובה יותר. מעוררת תגובה רגשית בצופה.

נושא נשוא ורקע

- נושא – הוא האלמנט החשוב ביותר.
תמונה בלי נושא היא לא תמונה.
- נשוא – הוא אלמנט משלים או מתחרה לנושא הראשי.
- רקע – הרקע ישלים את הנושא במקרה הטוב ולא יגנוב תשומת לב במקרה הפחות טוב.

מיכל אבוטל << צלמת

צלמת מיכל אגוזי

מה מושך את העין?

• חדות (פוקוס)

צלמת מיכל אגוזי

מה מושך את העין?

• בהירות

צלמת מיכל אגוזי

צלמת מיכל אגוזי

מה מושך את העין?

• צבעוניות

מה העין אוהבת?

• ידיים

צלמת מיכל אגוזי

צלמת מיכל אגוזי

מה העין אוהבת?

• פנים

צלמת מיכל אגוזי

צלמת מיכל אגוזי

מה העין אוהבת?

• טקסט

WELCOME BEST AND THE BEST PANCAKE IN KOH TAO ALL THAILAND

CHOCOLATE PEANUT BUTTER
BANANA RAISIN PEANUT
PINEAPPLE HONEY RAISIN
CHOCOLATE BANANA COCONUT
CHOCOLATE BANANA NUTELLA
BANANA PEANUT BUTTER
BANANA PINEAPPLE COCONUT
BANANA NUTELLA
BANANA CHOCOLATE PEANUT
CHOCOLATE COCONUT PEANUT
BLUEBERRY COCONUT PEANUT

LEMON SUGAR 25
BANANA HONEY 30
BANANA PEANUT 30
BANANA PINEAPPLE 30
BANANA VANILLA EGG 30
BANANA COCONUT 30
BANANA CHOCOLATE 30
CHOCOLATE COCONUT 30
BANANA CINNAMON
BANANA STRAWBERRY
BANANA RAISIN

WELCOME BEST PANCAKE IN KOH TAO

โรตีสายดำ
กล้วยหอม
ไส้ไข่
ลูกเกด
วานิลลา

สับปะรด
บลูเบอร์รี่
ถั่ว
มะพร้าว น้ำผึ้ง

FRIED SAUSAG 0
SAUSAG EGG TUNA 0
CHEESE EGG ONION TOMATO 0
CHEESE TUNA EGG ONION 0
HONEY PINEAPPLE RAISIN EGG

CINNAMON COCONUT 25
PEANUT BANANA 25
LEMON NUTELLA 30
SUGAR CHOCOLATE 25
STRAWBERRY VANILLA 25
HONEY BLUEBERRY 25

צלמת מיכל אגוזי

צלמת מיכל אגוזי

קווים

חלק גדול
מהנוף החיצוני
ובעיקר האורבני
בנוי מקווים. כל
קו – אופקי,
אנכי או אלכסוני
משפיע על
תחושותינו.

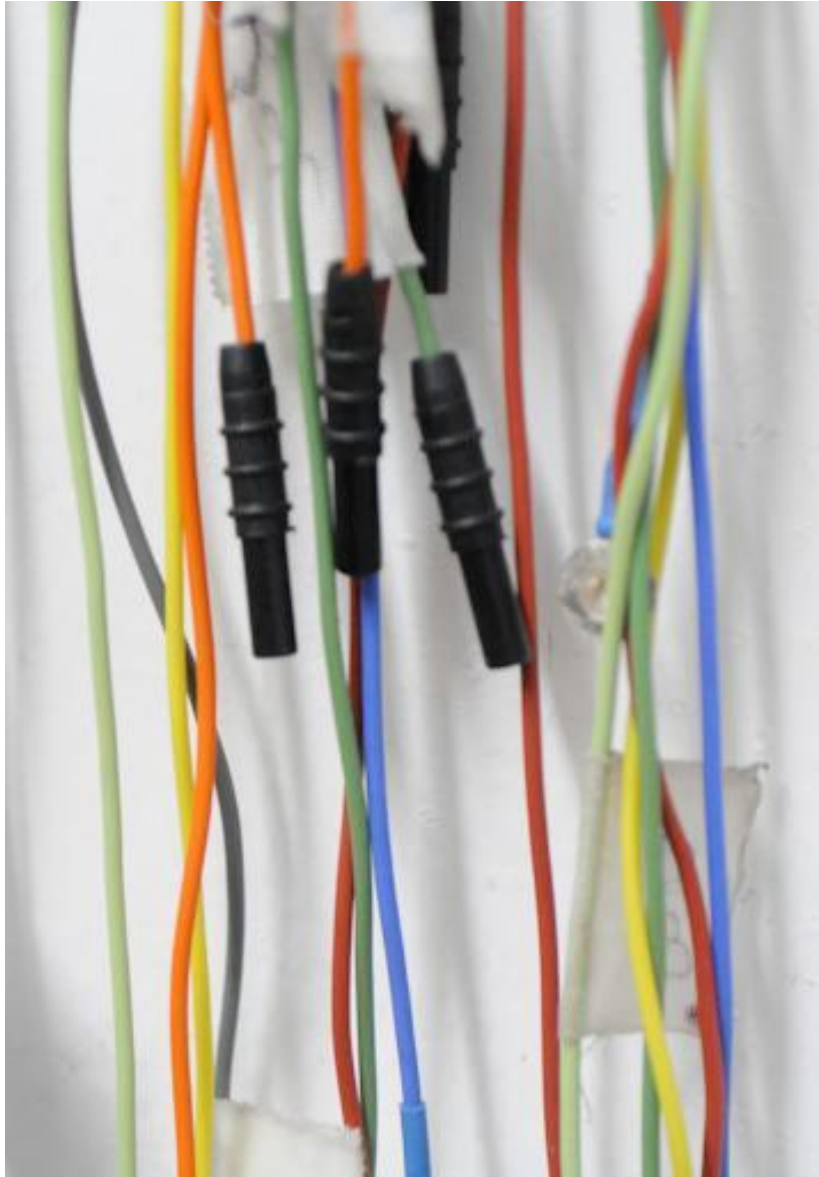
צלמת מיכל אגוזי

- קווים אופקיים משרים הרגשה של מנוחה, רוגע, סטטיות, סוג של נירווה.

צלמת מיכל אגוזי

קווים

- קווים אנכיים הם מלאי פאר ומרשימים. הם יוצרים תנועה ושואפים כלפי מעלה. הם משרים תחושת אצילות וחיות.

צלמת מיכל אגוזי

צלמת מיכל אגוזי

קווים

קווים אלכסונים נראים חסרי מנוחה, דינמיים, מלאי חיים
ופעילים.

צלמת מיכל אגוזי

קווים

איזון

- איזון הוא אחד מעקרונות הקומפוזיציה. כאשר הקומפוזיציה מאוזנת אנו חשים יותר בנוחות.
- ניתן להגיע לאיזון בשתי דרכים עיקריות:
 1. מרכז וסימטריה – יוצרים אווירה רגועה, נינוחה, סטטית ותחושת ביטחון. אחד ההסברים לכך הוא שאיזון סמטרי מזכיר לנו את סימטריות הגוף.
 2. איזון א-סימטרי - קווי אורך ורוחב כמו רשת של שתי וערב, המקנה תחושת איזון ויציבות בפריים ותחושה דינמית יותר (בהתאם למרווחים בין הקווים).

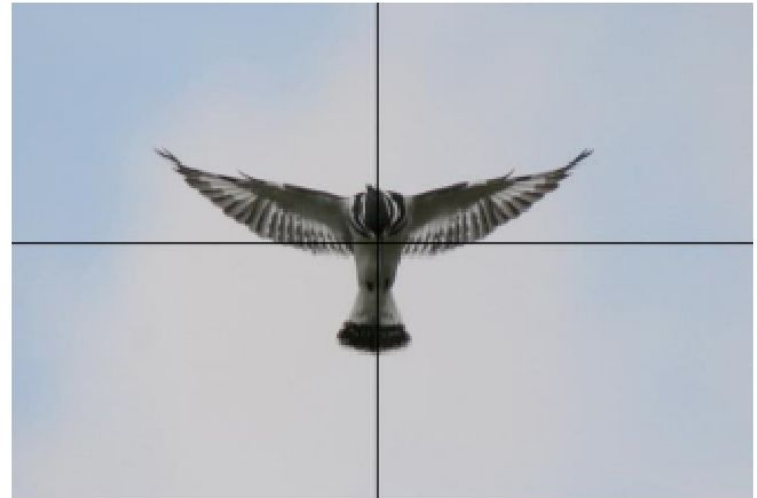
איזון

איזון סימטרי

איזון א-סימטרי

איזון סימטרי

בצילום של ארנון גולדשטיין האיזון מושג על-ידי הסימטריה (הקווים בצילום הימני הם תוספת להמחשת הסימטריה)

איזון סימטרי

- אם מחלקים את הצילום לשניים נוצרים שני חלקים כמעט זהים. צילום שכזה עוזר לתפוס את עינו של המתבונן ומעביר תחושת יציבות וסדר.

- לעתים, בתמונות שכאלו, הגבול בין משהו מסקרן לנדוש הוא דק, ולכן, כדאי לנסות גם לשבור את הסימטריה על ידי חפץ מסוים - כמו הקבקבים בתמונה, שצולמה במהלך שיט בקמבודיה.

איזון א-סמיטרי

למטה, דוגמה לאיזון בדרך א-סימטרית (הקווים בצילום הימני הם להמחשה)

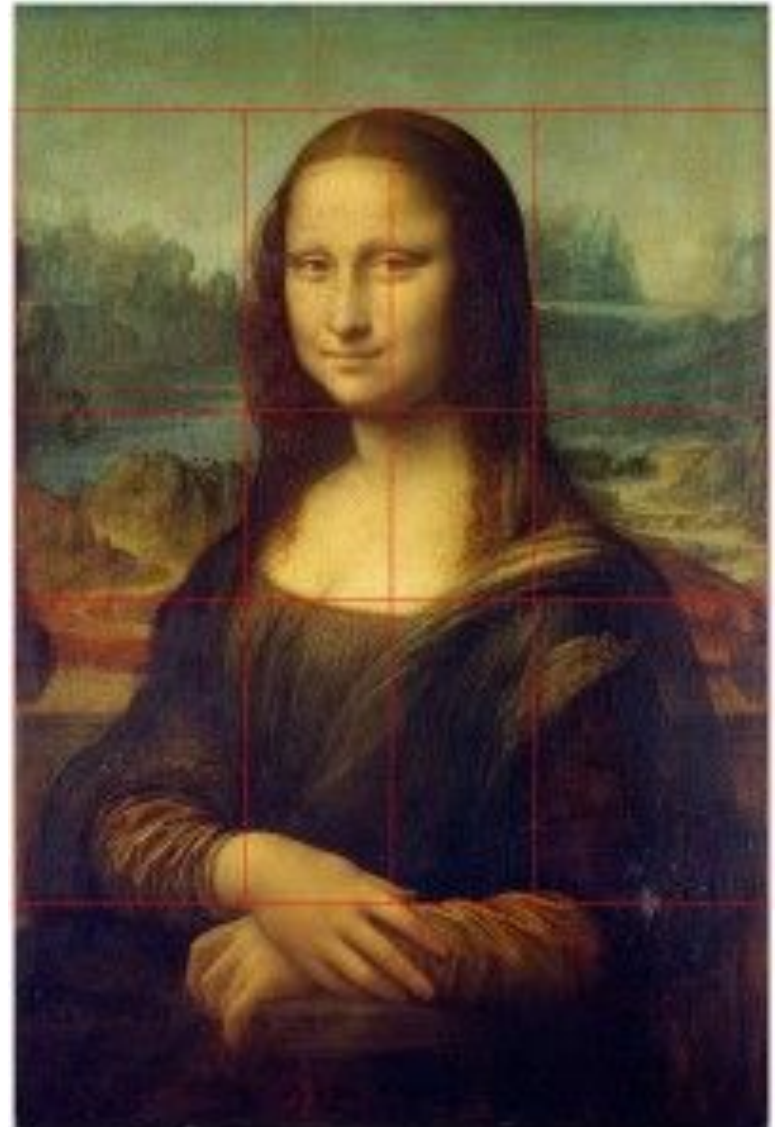
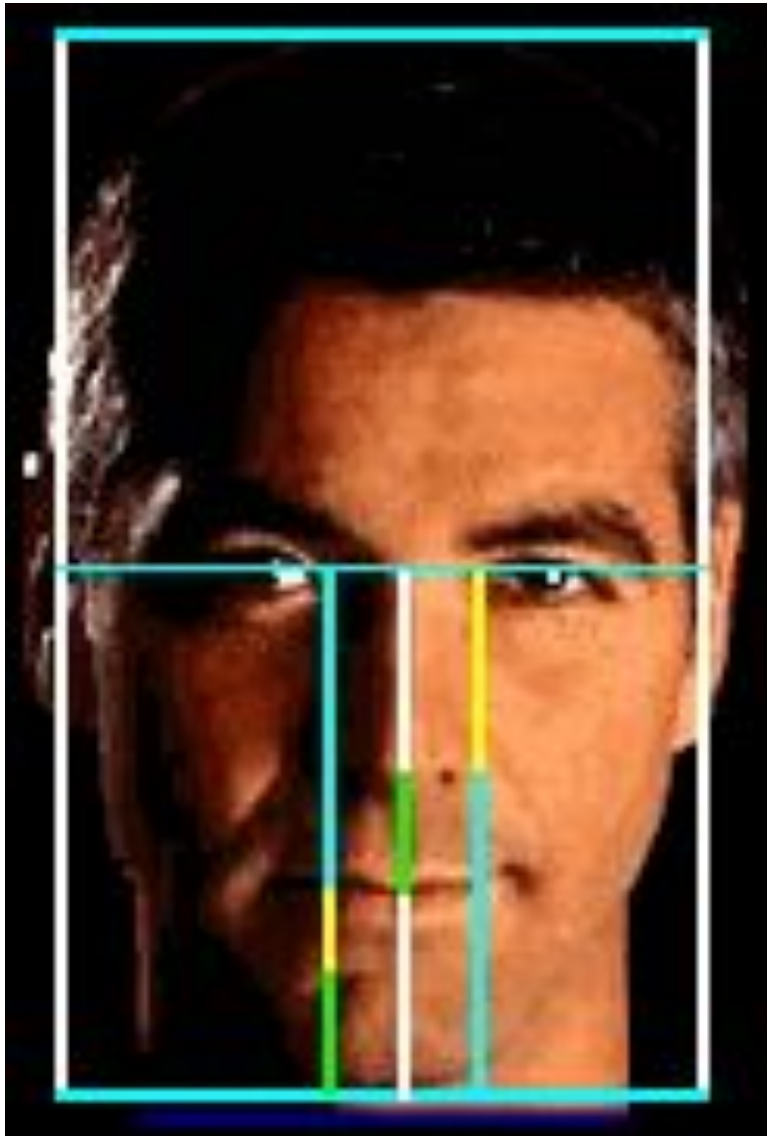
חוק השלישים

- חתך הזהב הוא מונח הקשור ליחסים בין חלקים במבנה כלשהו. מייחסים ליחס זה איכות אסתטית, יופי, הרמוניה, תחושת חיים ותנועה.

- לחתך הזהב ערך מספרי 1:1.618

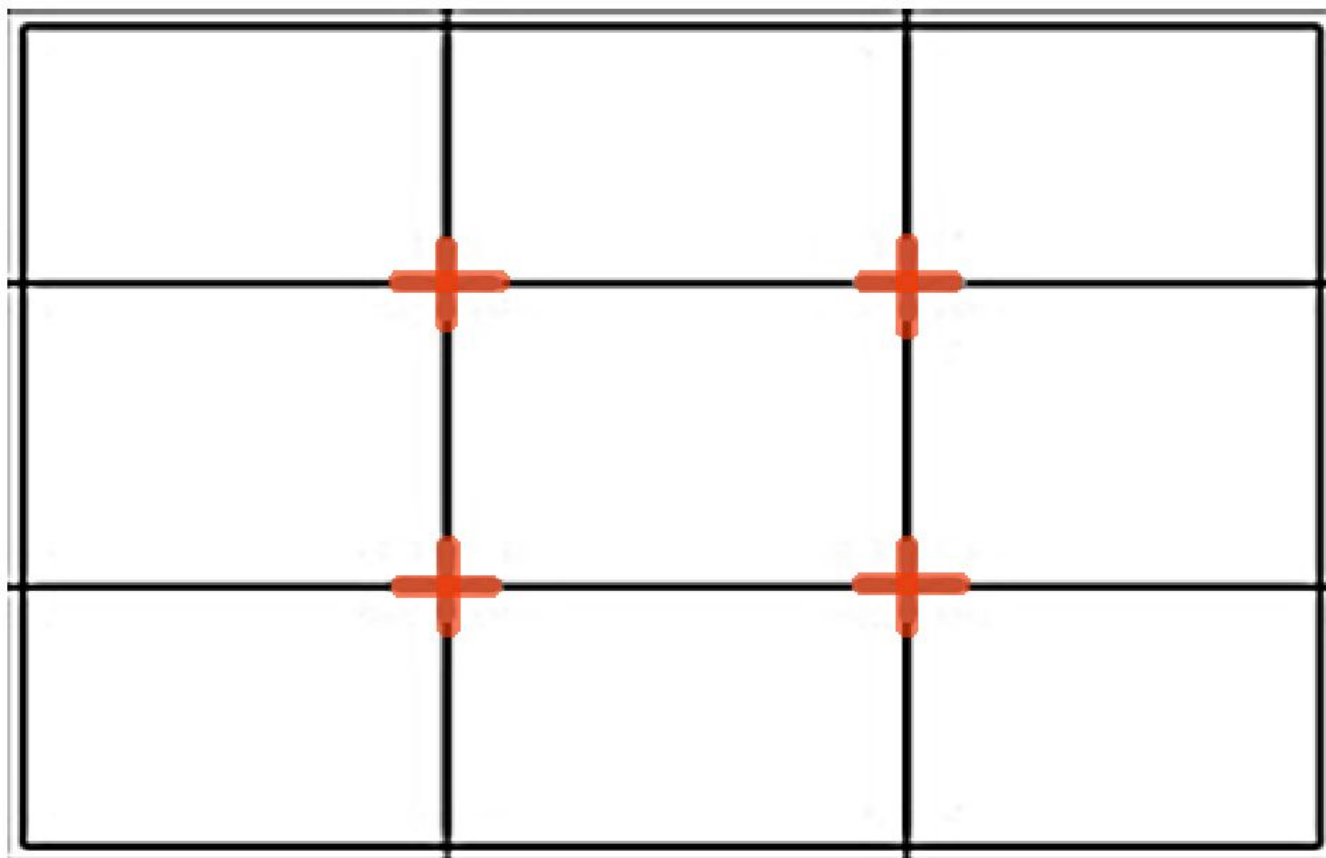
חתך הזהב

חוק השלישים

- חוק השלישים הוא הפשטה של "חתך הזהב".
- על פי חוק השלישים מחלקים את הפריים לתשעה חלקים שווים (שלושה קווים אנכיים ושלושה קווים מאוזנים באופן שווה).
- אם ממקמים את נושא התמונה על אחד הקווים נקבל קומפוזיציה מאוזנת, דינמית וא-סימטרית.

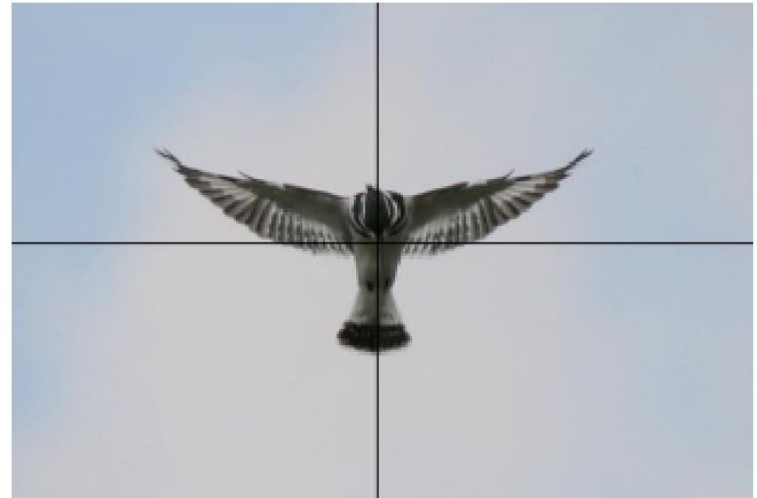
חוק השלישים

אם ממקמים את הדמות בדיוק בנקודת המפגש, מתקבלת קומפוזיציה מאוזנת ונעימה לעין.

איזון סימטרי

בצילום של ארנון גולדשטיין האיזון מושג על-ידי הסימטריה (הקווים בצילום הימני הם תוספת להמחשת הסימטריה)

חוק השלישים

הנה מספר דוגמאות:

קומפוזיציה מאוזנת נעימה לעין

קומפוזיציה לא מאוזנת פחות נעימה לעין

חוק השלישים

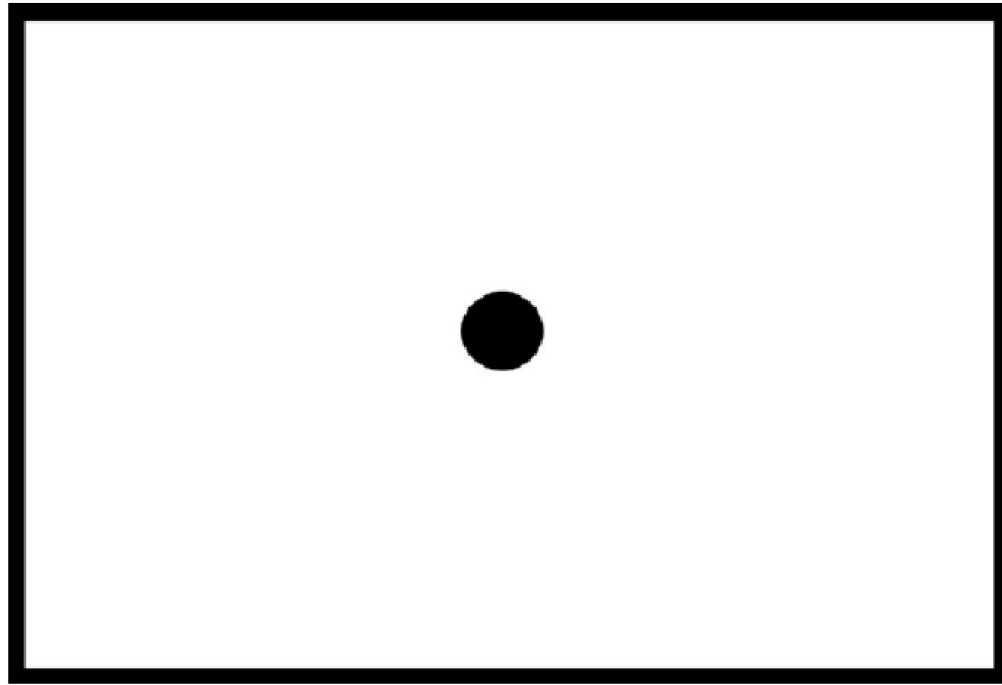
חוק השלישים

• סרטון על חוק השלישים

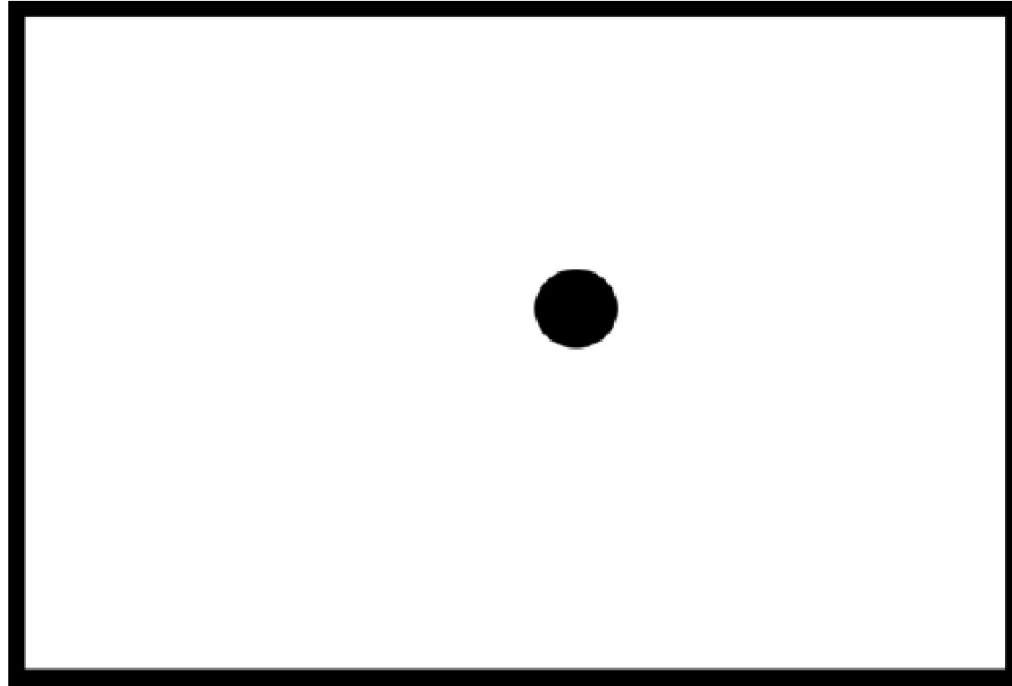
• http://www.youtube.com/watch?v=tA8mWlMBJa8&feature=player_detailpage

קומפוזיציה סטטית

- עיגול שחור במרכז המלבן. הרושם הוא סטטי ויותר תחושה של יציבות ומנוחה. לכאורה אין כוחות הפועלים על העיגול.

קומפוזיציה דינמית

- אם מזיזים מעט את העיגול, מפרים את שיווי המשקל שהיה קיים, והעיגול כבר אינו במנוחה.

קומפוזיציה דינמית

- אם מזיזים את עיגול לכיוון הפינה הימנית העליונה, נראה שהוא זז מהמרכז לפינה, אפילו שלא הייתה שום תנועה.

קומפוזיציה דינמית

- כאשר העיגול נוגע בקצה הימני, נדמה לנו שהוא רוצה לצאת משם. יש תחושה של מתח ואי נוחות. אנחנו מחכים שמשהו ישתנה.

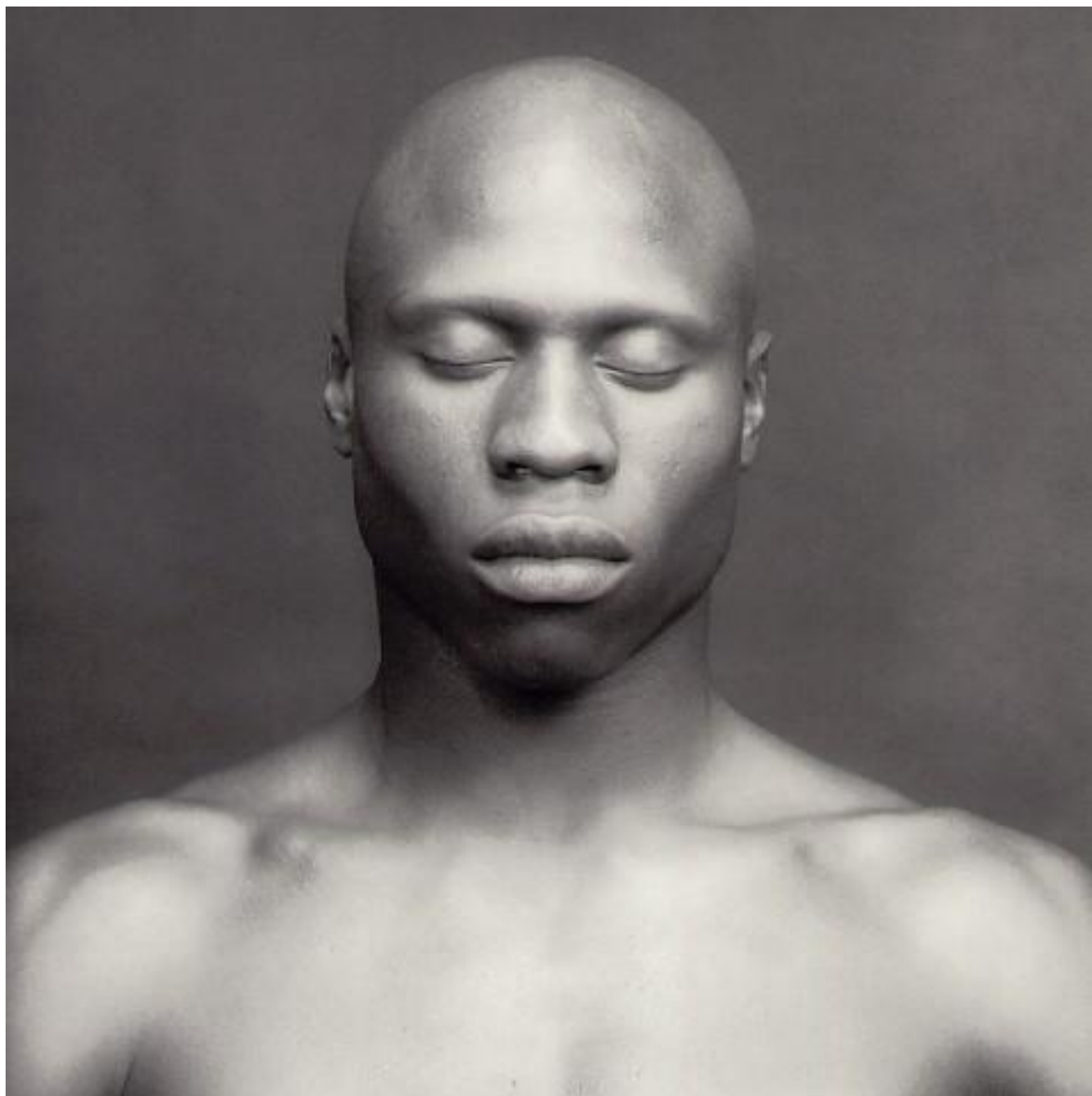

סיכום

- אם ממקמים אובייקט במרכז התצלום, התצלום משרה אווירה נינוחה ויציבה.
- אם ממקמים את הנושא קרוב לקצוות או לפינה, התצלום משרה הרגשה דינמית וחסרת מנוחה.
- חשוב להבין שאם עושים זאת ללא כוונה ברורה, יוצרים מתח ומושכים את תשומת הלב למקום הלא נכון בתצלום.

מיקום

- מה משמעות של כל אזור בצילום?
- מרכז: מעין נורמה, מוקד עניין – איזון סימטרי יוצר נוחות והרגשת בטחון.
- חלק עליון: כוח, שררה, סמכות, שאיפה, נשגב, מעל, עוצמה רוחנית.
- חלק תחתון: כניעות, פגיעות, חולשה, סגירות, אין אונים גשמיות וכדומה.

מיקום

השפעת המרכז

וחלק עליון

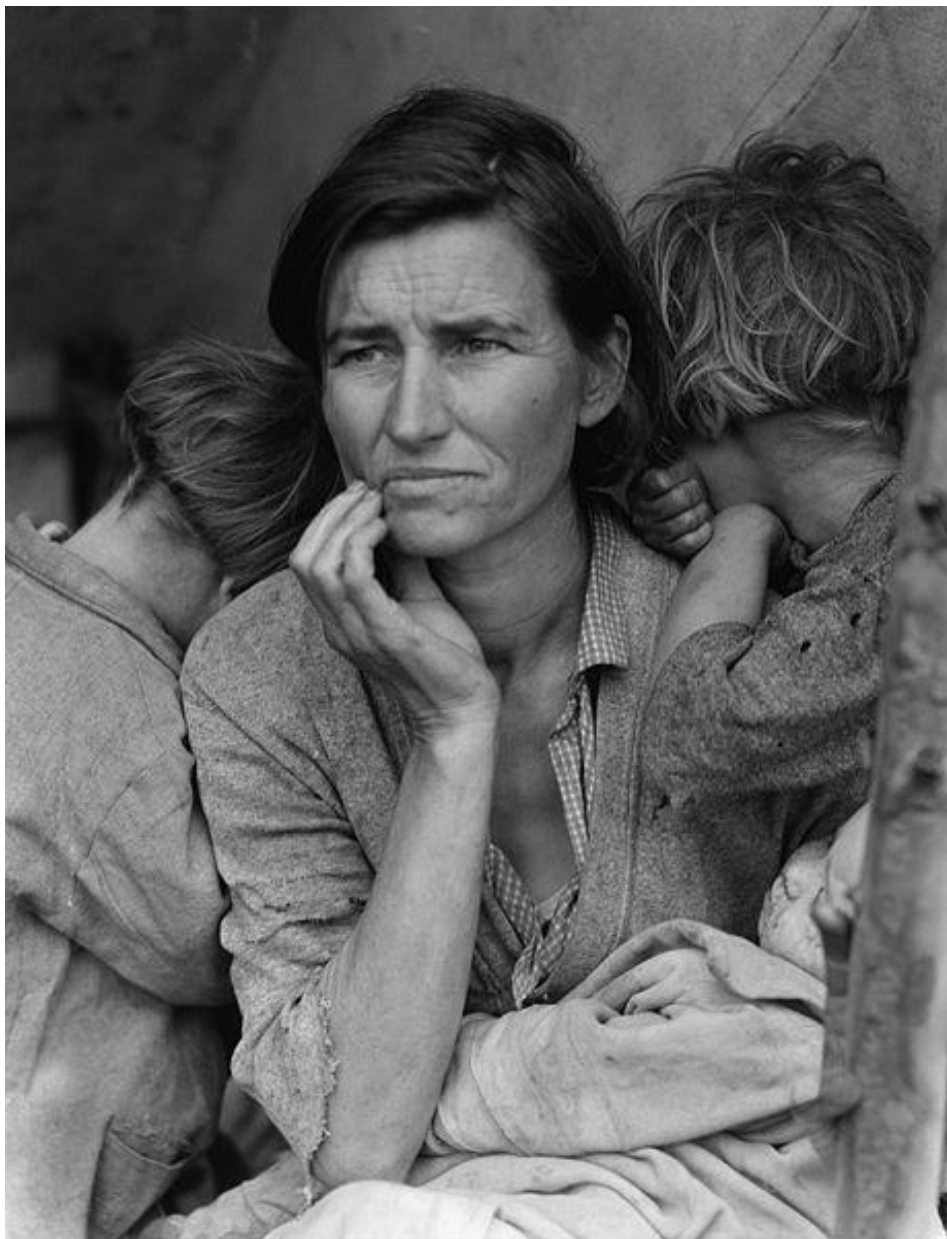
הצילום הוא של רוברט
מייפלדורף משנת
1986.

הפורמט הריבועי יוצר
תחושה סגורה.

הדמות ממוקמת באופן
סימטרי במרכז

המסגרת, כאשר ראש
הגבר ממוקם בחלקו
העליון של התצלום.

הדמות נראית בעלת
נוכחות חזקה כמעין
פסל.

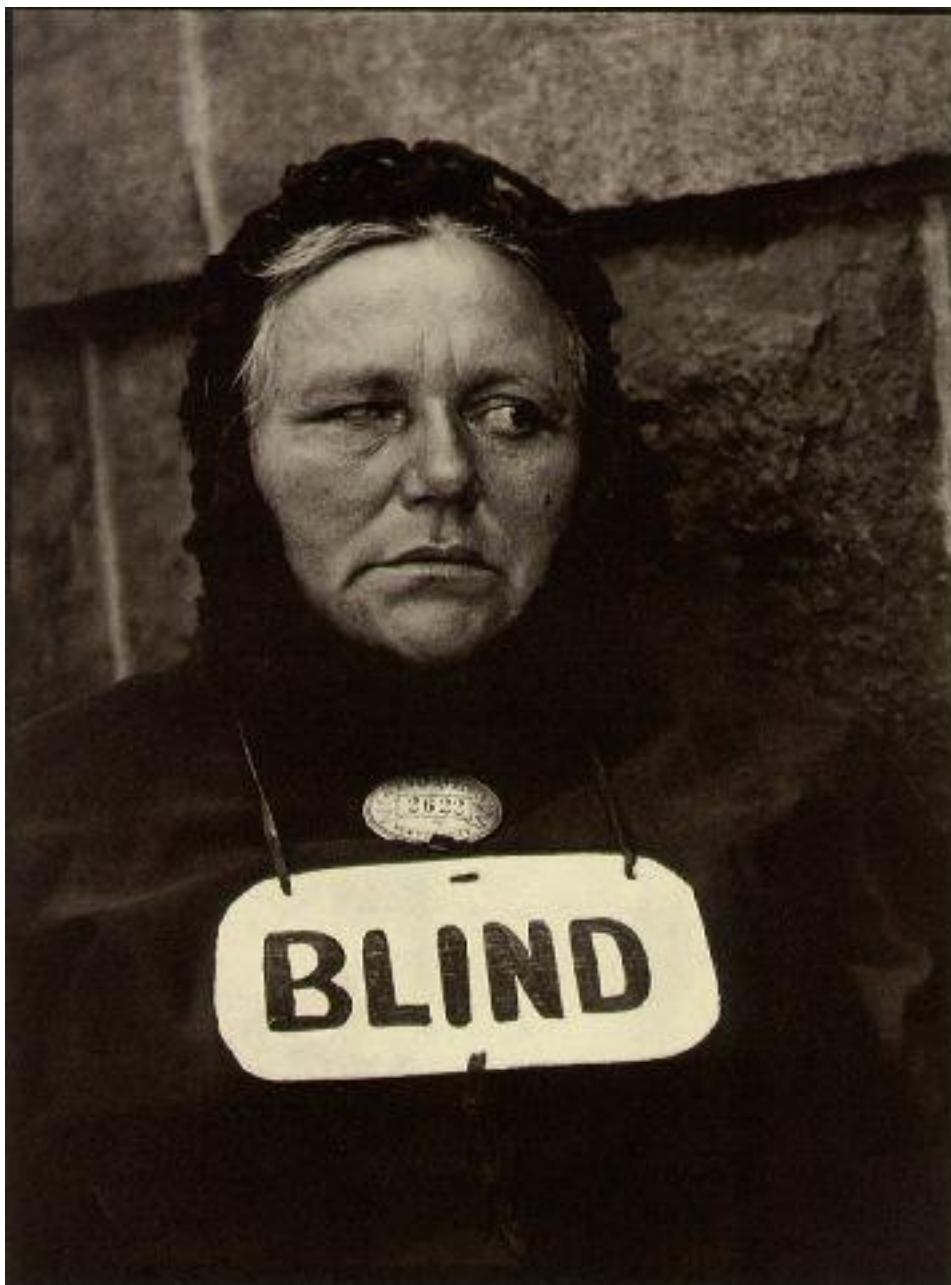
מיקום השפעת

המרכז וחלק עליון

הצילום הוא של דורותיאה לאנג
התצלום נקרא "האם הנודדת"
1936.

בתמונה אישה ממעמד נמוך עם
שלושת ילדיה. הצלמת מיקמה
אותה במרכז כאשר ראשה נמצא
בחלקו העליון של התצלום. היא
מצולמת בגובה העיניים, ומזווית
מעט נמוכה.

הקומפוזיציה גורמת לצופה
להתייחס אל האישה בכבוד
ובהערכה רבה. היא לא נראית
מסכנה, בזכות הקומפוזיציה היא
נראית חזקה, אצילית ומודעת
למצבה. מבטה אל מחוץ לתמונה
מרמז על תקווה.

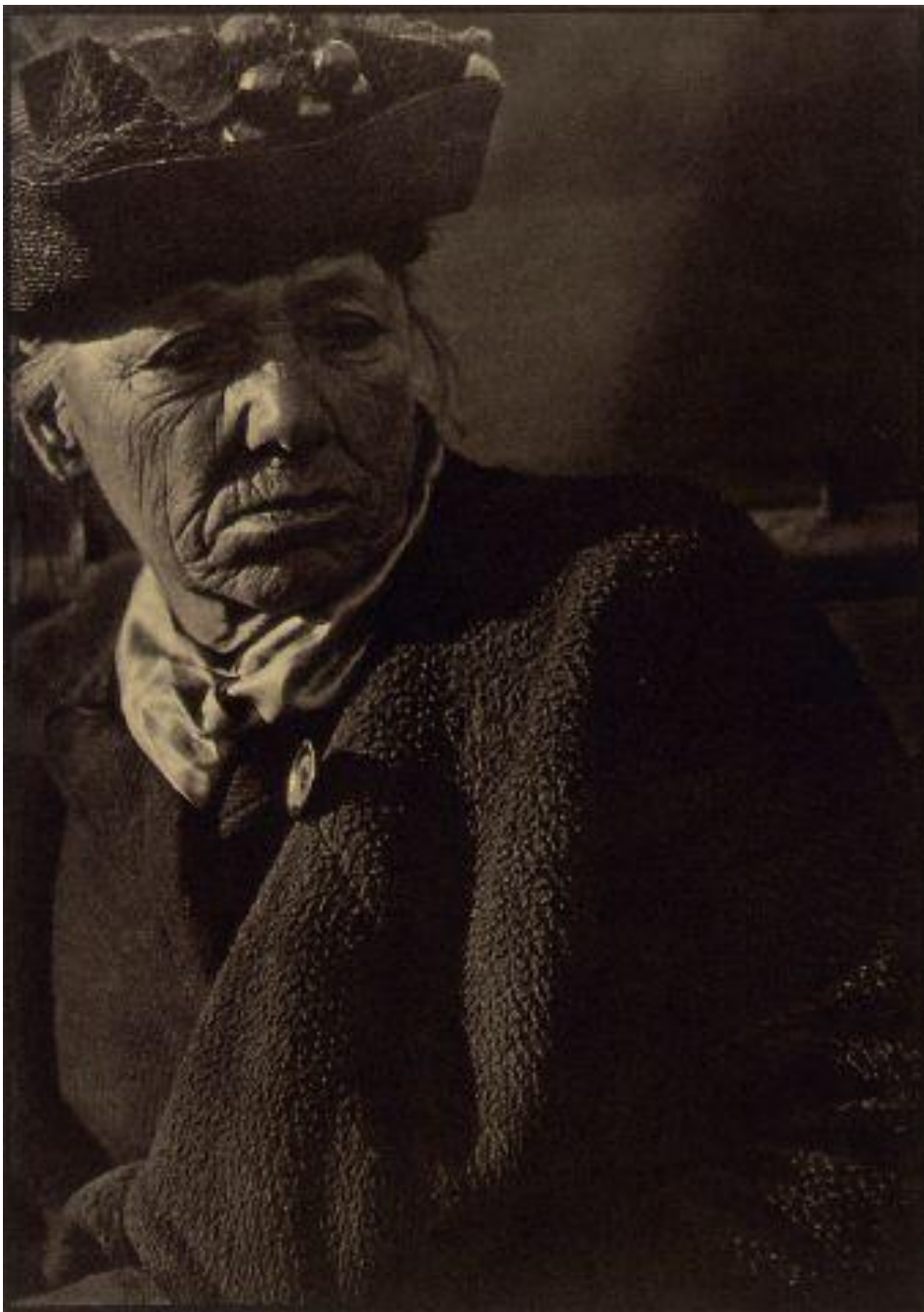

**מיקום השפעת
המרכז וחלק עליון**

• מה קורה אם
ממקמים את
הדמות בסטייה
קלה מהמרכז
ובזווית מעט
אלכסונית?

מיקום השפעת המרכז וחלק עליון

- "האישה העיוורת" של פול סטרנד 1916.
- הדמות ממוקמת בחלקו העליון של הצילום, אך היא יוצרת אי – נוחות, כיוון שאינה ממוקמת ממש במרכז ומצולמת בזווית קלה.
- בצורה זאת הצלם שבר את הסטטיות שיש במרכז ויצר תחושה יותר דינמית ולא נוחה.
- כמובן שגם נושא הצילום משפיע ונמצא ביחס ישיר לקומפוזיציה.

מיקום השפעת
המרכז וחלק עליון

• דוגמא נוספת
של פול סטרנד.

• הדמות
ממוקמת בצד
ויוצרת מתח
ועניין.

מיקום השפעת החלק התחתון

- תמונה של הצלם ביל ברנדט, 1947 בה הוא מצלם את הסופר אדוארד מורגן פורסטר.
- הסופר ממוקם בחלקה התחתון והימני של התמונה.
- הוא נראה חלק מהסביבה, ואינו שולט עליה, הוא מוצג כסגור, מופנם, מנותק, צנוע ואנושי מאוד ב"חולשתו".

מיקום

בשני הצילומים לפניכם מצולם רופא. על איזה מהם הייתם סומכים שיטפל בכם?

ימין או שמאל?

- צד ימין: החלק שלו אנו נוטים לייחס משמעות רבה יותר. הנטייה שלנו לרוב לראות משמאל לימין, כאשר הימין הוא המקום אליו אנו שואפים.
- צד שמאל: מקובל להתייחס אל צד שמאל כפחות משמעותי או פחות חזק.
- אפשר ליצור קומפוזיציות מענייניות ולהשתמש ביחסים בין הצדדים כדי להשפיע על תחושת המתבונן.

מה נושא התמונה?

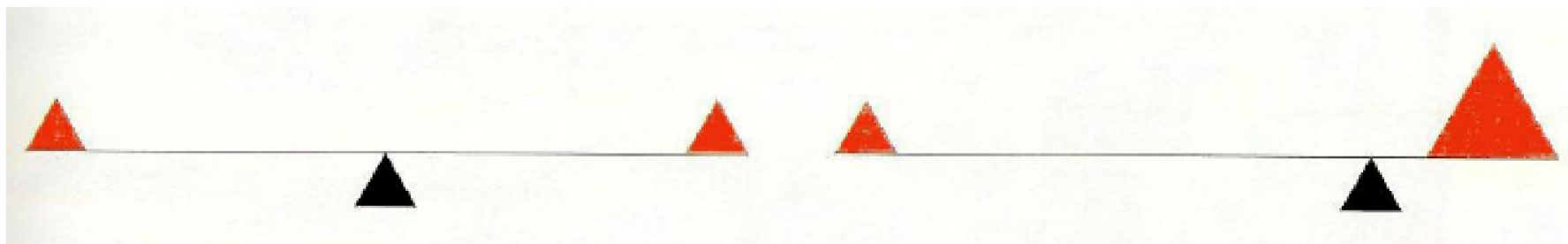
ומה נושא התמונה עתה?

צילום: פליקס לופה - קובה

שיווי משקל

- ניתן להגיע לאיזון או לחוסר איזון על ידי יחסי כוחות ושיווי משקל בתצלום.
- כאשר יש חוסר סימטריה ניתן לאזן אותה על ידי אשליית משקל.

שיווי משקל סימטרי

שיווי משקל א-סימטרי

שיווי משקל

טבלה המסכמת את יחסי המשקלים

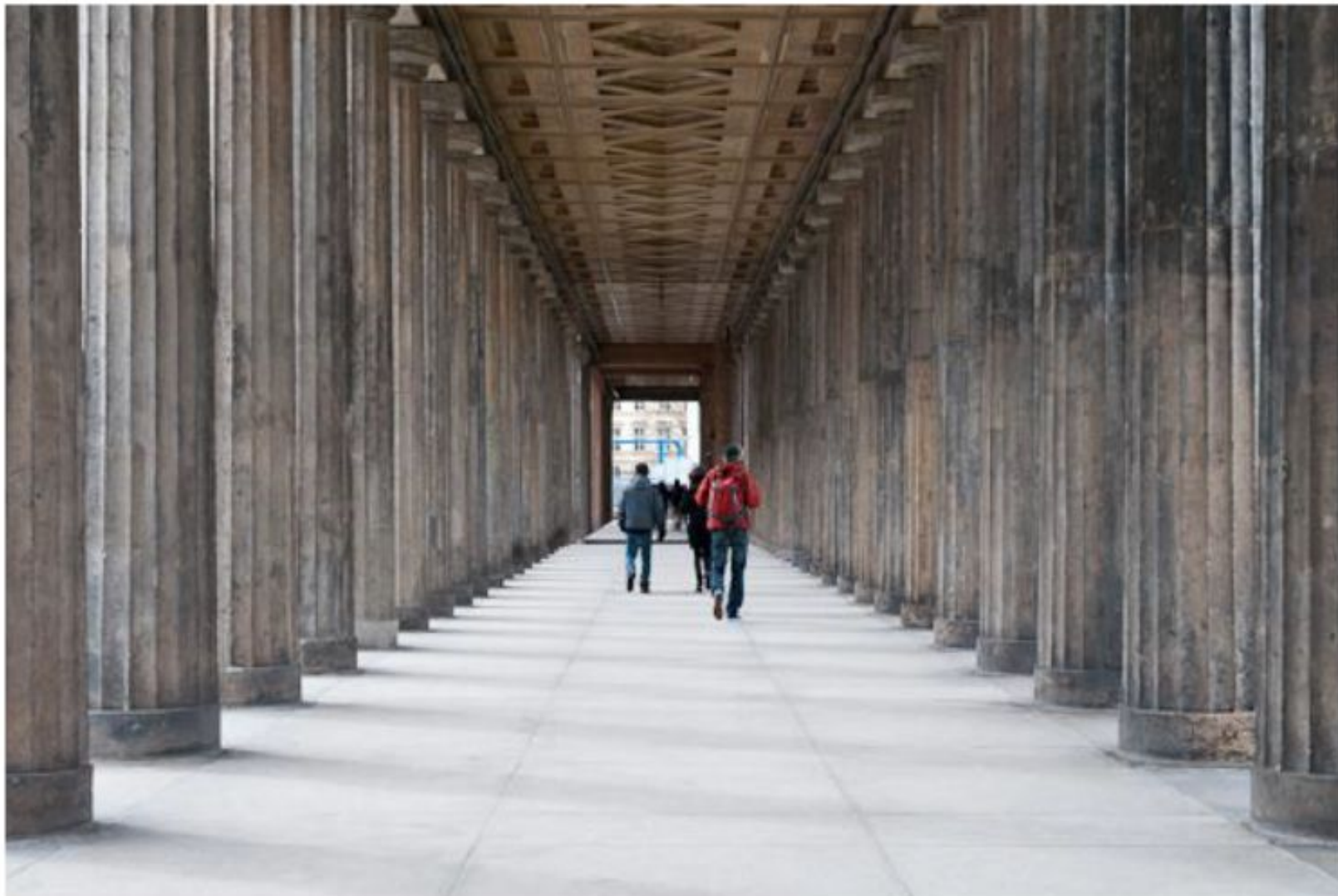
תכונות הנוטות להפחית משקל ויזואלי	תכונות הנוטות להוסיף משקל ויזואלי
גופים קטנים	גופים גדולים
גוני הנושא מתמזגים עם גוני הסביבה	ניגוד בין גוני הנושא ובין גוני הסביבה
גוונים בהירים (נראים קלים יותר ומושכים יותר את העין)	גוונים כהים (נראים כבדים יותר, אם כי פחות מושכים את העין)
צבעים חמים	צבעים קרים
צורות רגילות ויומיומית	צורות לא שגרתיות ובולטות
מרקם חלק	מרקם גס ומסובך
צורות אבסטרקטיות שאינן קשורות לאדם	אלמנטים הקשורים באדם כגון: חפצים שימושיים לאדם, צילום אדם או פני אדם
צורות המרוחקות ממרכז התצלום	צורות הקרובות למרכז התצלום
מיקום בחלק התחתון של התצלום	מיקום בחלק העליון של התצלום
מיקום בצד שמאל של התצלום	מיקום בצד ימין של התצלום

קומפוזיציה מתכנסת

- קומפוזיציה המתכנסת לעומק התצלום,
קומפוזיציה המובילה את העין לעומק התצלום
(נקודת

קומפוזיציה מתכנסת

קומפוזיציה פתוחה

- קומפוזיציה לא פורמלית ולא מתבלטת, ריאליסטית.
- נוצרת הרגשה שהמרכיבים הוויזואליים בתצלום פונים החוצה.
- האלמנטים בתמונה נראים יוצאים החוצה ומעבר לתמונה.
- הרבה פעמים משמש בצילומי נוף.

דוגמה לקומפוזיציה פתוחה

קומפוזיציה פתוחה

קומפוזיציה פתוחה

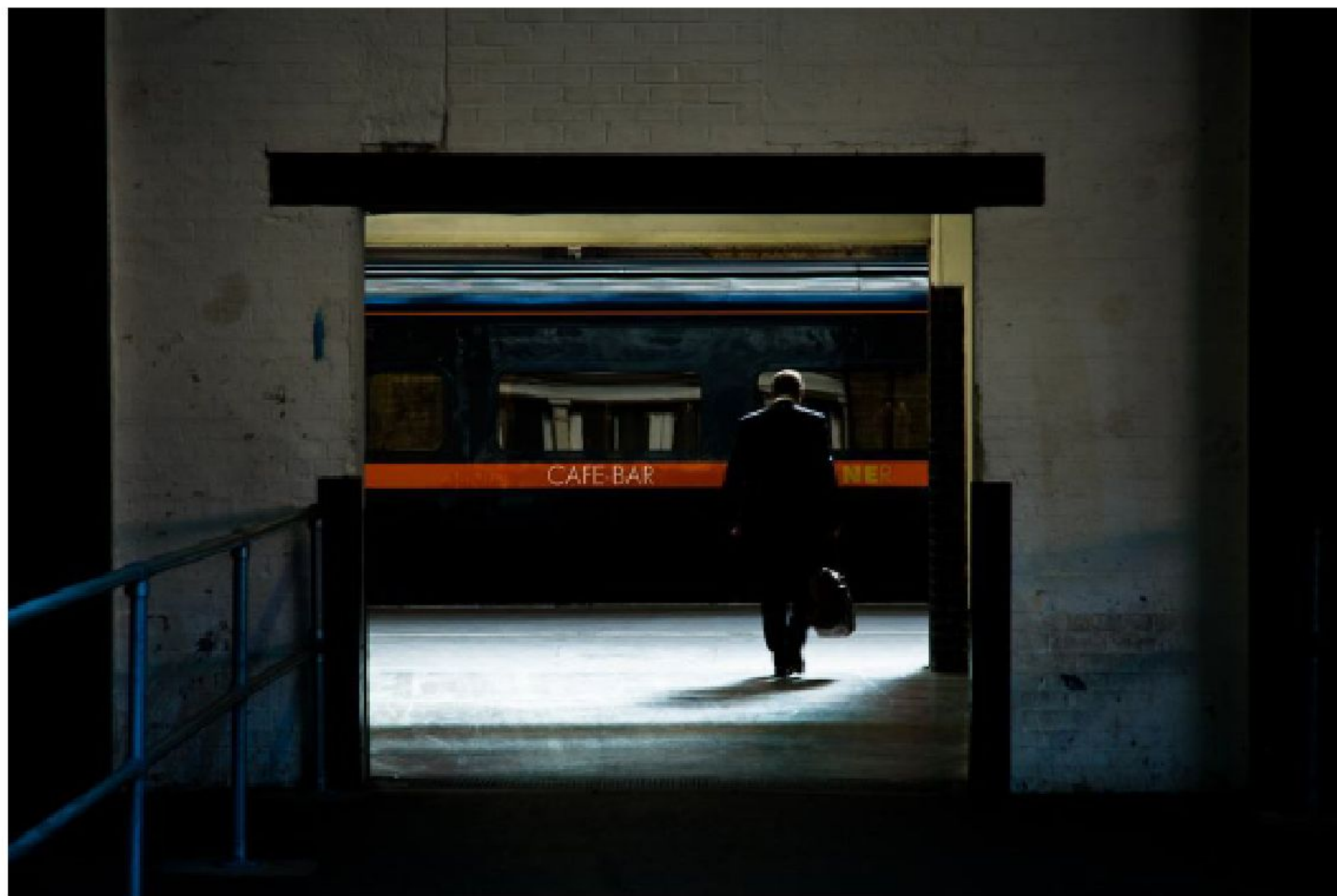
קומפוזיציה פתוחה

קומפוזיציה סגורה

- יוצרת רושם של קומפוזיציה מעוצבת, מסוגננת, מוקפדת ומדויקת, כמו במת תאטרון.
- לעיתים תצלומים שצורתם סגורה נתפסים כיפים יותר.
- בקומפוזיציה הסגורה המרכיבים הוויזואליים שבתצלום כביכול פונים פנימה.
- תמונה בה נושא התמונה מאוד ברור וקופץ לעין מתוך הרקע. העין נמשכת לנושא התמונה.
- האלמנטים בתמונה אינם מושכים את העין אל מחוץ לתמונה, אל שולי התמונה.

דוגמה לקומפוזיציה סגורה

קומפוזיציה סגורה

קומפוזיציה סגורה

קומפוזיציה סגורה

קומפוזיציה סגורה או פתוחה?

קומפוזיציה סגורה או פתוחה?

- ראשית, האלמנט המרכזי של התמונה ממוסגר במרכז התמונה.
- התמונה נראית סטטית.
- אם כך, קומפוזיציה סגורה!
- במבט שני, במרכז התמונה אובייקטים שנראים רק חלקית, כמו האופנוע מצד שמאל, המרפסות, ולכן העין נמשכת אל מחוץ לתמונה.
- אין אובייקט מרכזי לכן העין נודדת בין האובייקטים השונים, והתמונה נראית דינמית.
- אם כך קומפוזיציה פתוחה!
- או אולי? קומפוזיציה פתוחה וסגורה!

קומפוזיציה מעגלית

- קומפוזיציה היוצרת תחושה מעגלית, לרוב הנושא תחום בצורה מעגלית.
- יוצרת תחושה של תנועה, רכות וזרימה נעימה.

קומפוזיציה מעגלית

W. Eugene-Smith 1955

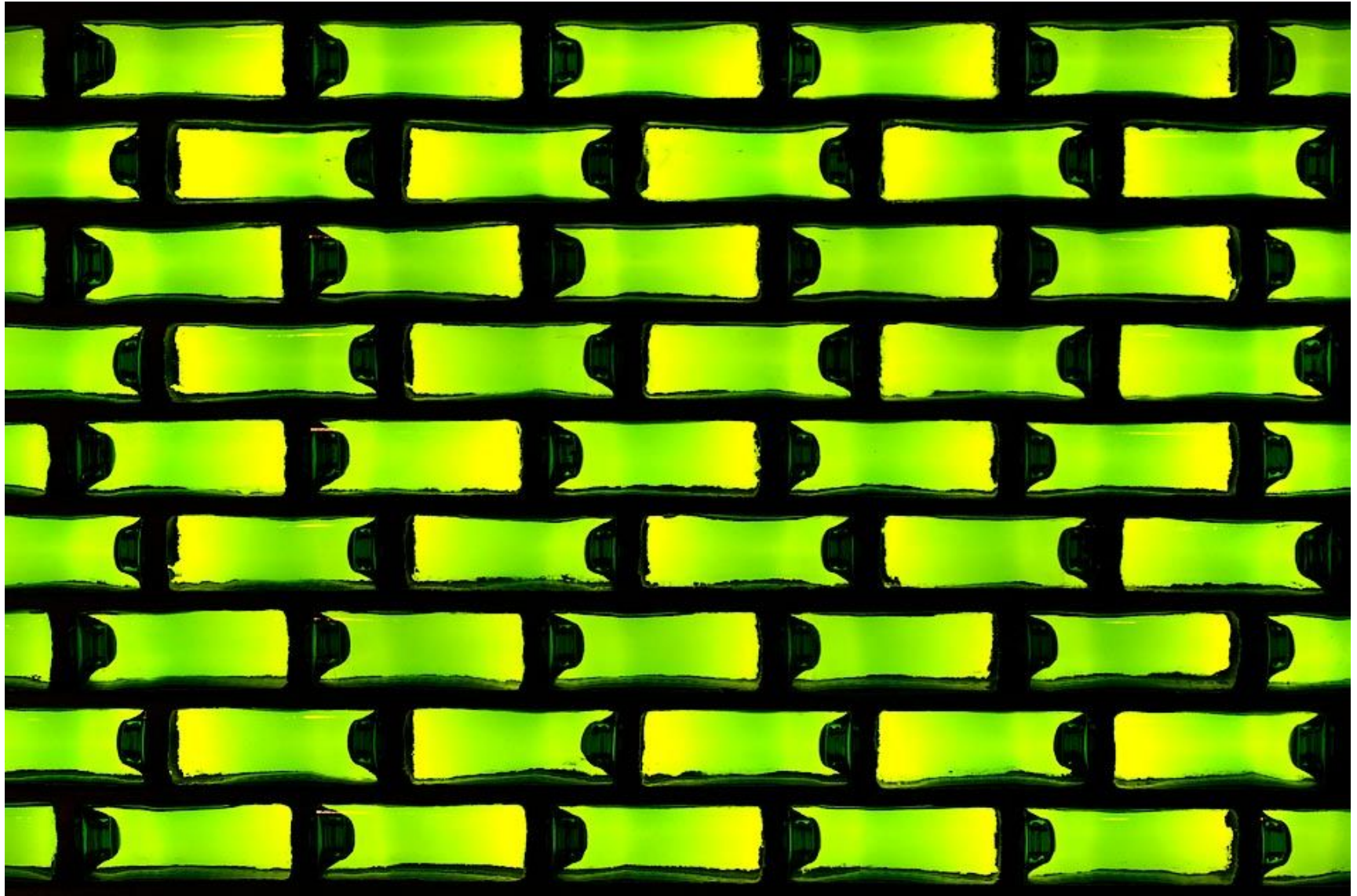
קומפוזיציה מקצבית

- כאשר קיימת צורה שחוזרת על עצמה או נושא שחוזר על עצמו בתצלום כולו, תבנית שחוזרת על

עצמו

קומפוזיציה מקצבית

קומפוזיציה מקצבית

בבליוגרפיה

- יורם וידל (2012). אומנות המבע הצילומי. משרד החינוך, המנהל למדע וטכנולוגיה, הפיקוח על מגמת טכנולוגיות תקשורת.
- <http://www.galitz.co.il/articles/composition.shtml>
- <http://www.tamirbibi.co.il/%D7%9E%D7%90%D7%9E%D7%A8%D7%99%D7%9D%20%D7%A6%D7%99%D7%9C%D7%95%D7%9D/77-%D7%A7%D7%95%D7%9E%D7%A4%D7%95%D7%96%D7%99%D7%A6%D7%99%D7%94>
- <http://www.masa.co.il/article/5812/%D7%A7%D7%95%D7%9E%D7%A4%D7%95%D7%96%D7%99%D7%A6%D7%99%D7%94---%D7%AA%D7%9E%D7%95%D7%A0%D7%94-%D7%90%D7%97%D7%A-A-%D7%A9%D7%95%D7%95%D7%94-%D7%90%D7%9C%D7%A3-%D7%9E%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%9D>
- <http://photographylife.com/open-and-closed-composition>
- <http://www.goldennumber.net/celebrity-faces-golden-ratio-beauty/>

קווים

- חלק גדול מהנוף החיצוני ובעיקר האורבני בנוי מקווים. כל קו – אופקי, אנכי או אלכסוני משפיע על תחושותינו.
- קווים אופקיים משרים הרגשה של מנוחה, רוגע, סטטיות, סוג של נירווה.

קווים

- קווים אנכיים הם מלאי פאר ומרשימים. הם יוצרים תנועה ושואפים כלפי מעלה. הם משרים תחושת אצילות וחיות.

קווים

- קווים אלכסונים נראים חסרי מנוחה, דינמיים, מלאי חיים ופעילים.

דוגמה לצילום אלכסוני שיוצר אי-יציבות, אי-נחת וחוסר שיווי משקל

קווים

קווים

דוגמה לצילום בקומפוזיציה עם דגש על אלכסונים ליצירת מתח ואי-שקט

